

A Blum Család A Házuk Udvarán

A fénykép Ördöngösfüzesen, annak a háznak az udvarán készült, amelyben születtem. Én vagyok rajta [Blum Zoltán], a feleségem, Rozália és a lányom. A fénykép közepén van Berta, az egyetlen gyermekünk. A fénykép készítésekor két és fél éves volt. A feleségemet a következőképpen ismertem meg: mire elvégeztem a katonaságot, már nem voltak zsidó lányok. Mondjak valamit: régen szégyen volt, ha egy paraszt egy zsidónak udvarolt, de fordítva is szégyen volt. Megtörtént időnként, de nagyon ritka volt, hogy egy zsidó kereszténnyel házasodjon. Én pedig azt mondtam magamban, így sem lehet, hogy egész életemben egyedül éljek. És egy keresztény lányt találtam magamnak? A neve Rozália, a lánykori neve Hideg. 1933. szeptember tizenhatodikán született, Ördöngösfüzesen. Az anyanyelve magyar. A feleségem nagybátyja a szomszédom volt. Először udvaroltam neki. Jobban megismertem, és megkérdeztem: 'Akarsz a feleségem lenni?' Beleegyezett. Házas természetű volt. Nem volt semmink. A mesterségemből kifolyólag jól, elegánsan öltözködtem, de vagyonom nem volt. Mondtam a feleségemnek: 'Nézz rám, nincsen semmim. Csak a szülői ház maradt rám, más semmim sincsen.' Ő is szegény volt. Két szegény találkozott. Elmentünk a polgármesteri hivatalba; nem tartottunk vallásos esküvőt, mert a zsidóknál tilos. 1952-ben házasodtunk össze. Ötvenhárom éve vagyunk házasok. Berta 1955. december kilencedikén született. Gazdasági kibernetikát végzett Bukarestben. 'Hivatalosan' nem zsidó, mert a zsidóknál a zsidó anya után leszel zsidó, ha az anya nem zsidó, a gyermeke sem az. Az iskolában, ahova járt, úgy írták be, hogy zsidó. Most Nagyváradon él, ott dolgozik. A férjét Ferencnek hívják. Ő is vegyes -- van benne román és magyar vér is. A férje után a neve Marian.

Van munkahelyük, de nincs vagyonuk. A lányom is zsidónak tartja magát. Van egy fia, Péter, most végezte el az egyetemet. Ő is gazdaságtant tanult, mint az édesanyja. Zsidóként nevelte. 1962-ig lovas szekeresem volt. Szekeresként jártam. Nyitottam egy mészárszéket is, de már nem szabadott saját szakállamra dolgozni, mindent elvett az állam. Úgyhogy lovas szekérral dolgoztam. A parasztoktól időnként lehetett még venni bárányt. Levágtam, megvettem a bőrét. Én adtam le az államnak. A parasztnak pedig a hivatalos árat fizettem ki. Teljesítettem a tervet, százötven bőrt is hoztam. Vasárnap levágtam a juhokat, és hétfő reggel leadtam a bőroket. Aztán úgy láttam, már nem megy a szekerezés, mert kezdtek megjelenni az autók. A barátaim szereztek nekem egy helyet a szalámigyárban, ahonnan két fiú vonult be a hadseregbe. Úgyhogy felvettek szakképzetlen munkásnak. Ez 1959-ben volt. Nem volt képzettségem. Csak hét osztályt végeztem, és miután visszajöttem [a háború után], már nem tanultam tovább. Amikor Szamosújvárra költöztünk, már a gyárban dolgoztam. 1959 és 1962 között kerékpárral ingáztam, az út nem volt leaszfaltozva. Gyerekkoromban sem voltak aszfaltozott utak. Szamosújváron sem, ott kockakövekkel voltak kirakva. Elkezdtem a szalámigyárban dolgozni, és elegendő lett az ingázásból, este későig dolgoztunk, éjjel tizenegykor, tizenkettőkor, sőt egykor mentem haza. Ezért 1962-ben Szamosújvárra költöztünk. Eladtuk a füzesi családi házat, és megvettük ezt a házat. Már fel volt építve, de úgy költöztünk be, hogy nem volt ablak, ajtó sem. Az egyik szobába tettünk ablakot, és így laktunk három évig, amíg elkészült teljesen a ház. Nem volt pénzünk, egyszerű munkás voltam? Körülbelül húsz évig dolgoztam a szalámigyárban.